

turago aritzen naiz sortzen. Itzultzean, zeure buruarentzat aritzen zarela iruditzen zaizu batzuetan. Sortzean, zeure lana plazaratzeaz gain, irakurleekin zuzenean aritzeko aukera izaten duzu, eskolaz eskolako topaketen bitartez. Askoz biziagoa eta politagoa da».

Itzultzeak, hala ere, idazteko laguntzen omen du, hizkuntzarekin lan egitean nondik edan badakielako. «Hala ere, nik itzultzen ditudan testuen eta idazten ditudanen artean ez dago loturarik. Beste esaldi eta esamolde mota batzuk aukeratu behar dituzu». Idazkerari buruz, haurrentzako estiloa gehiegi barneratu ez ote duen pentsatzen hasia omen da. «Helduentzako liburua gogoan, idazten hasten naizenean, batzuetan iruditzen zait hizkuntza ere ohitu egin zaidala eta esaldiak errazegi ateratzen zaizkidala. Horri beldur diot orain».

Bere helburu nagusia haurrentzako idaztean «irakurleak ongi pasatzea» omen da nagusiki. «Ez dakit euskara ikasten duten ala ez nire bitartez, hala espero dut, baina gehiago pentsatu nahi dut euskararekin disfrutatzen ari direla».

Luki barrabasa

◆ Mensajero ◆

Ilustratzailea: Enrique Morente

◆ Antton Irusta ◆

«Gure tradizioan biziak diren ipuinak berreskuratzen saiatzen naiz»

LUKI-LUKITO Bizkaiko baso batean bizi den azeri bat da. Peruren eta Marixeren baserritik gertu. Marixe oiloengana joan ohi denean, Luki barrabasak esnea edaten dio eta Peru gosalduta barik geratzen da. Behin, Luki azeriak bidaia bat egingo du, eta, itzulita-koan, bidaiari gertatutakoak eta entzundakoak kontatuko dizkio irakurleari.

Antton Irusta ipuin kontalaria sortu du azeri barrabasa 8 urtetik aurrerako haurrentzat. «Etxean beste barrabas bat dut, semetxoa, eta berari eskainia sortu dut istorio hau». Liburuan, Bizkaian azeria izendatzeko erabiltzen duten hitz bat jarri dio izen protagonistari. «Nola edo hala, Bizkaiko mendietan bada izatez oso barrabasa den animalia bat, eta, ipuin kontalaria naizenez, bera hari narratibotzat hartuta, Lukitoekin edo azeriekin zerikusirik duten ipuinak azaltzen saiatu naiz».

Beste azeri edo Luki batzuekin topo egitean Lukik entzundakoak ahozko tradizioetik hurbil dagoen liburu bat egiteko nahiaren emaitza dira, Irustaren arabera. «Batez ere izan dadila, irakurtzeko baino gehiago, eskoletan kontatzeko liburua. Eta gero, kontakizun horren azpian, gure inguruko tradizioak, ahozko esapideak, ipuin hasiera eta bukaerak eta biltzen saiatu naiz, gero ahozko kontakizuneari ere baliagarriak izan daitezen».

Ipuin kontalaria izateak lagun-

tzen omen dio, noski, ipuinak sortzen. Are gehiago, liburu honetan ipuinak kontatzean sorturiko istorioak bildu omen ditu, azeria hari moduan erabiliz. «Kontu-kontari jarrita irakurle eta entzuleei, gazte zein helduei begira idatzi dut. Ahozkotasunarekin duen lotura azpimarratu nahi nuke ildo horretan».

Bere burua ez du idazletzat, baina eskoletan eta etxetan erabiltzeko moduko ereduak eman nahi ditu, idatzitak ahozkoa eta ahozkotasunetik idatzira pasatzean bizitasunik gal ez dadin. «Gure tradizioan biziak diren ipuinak berreskuratzen saiatzen naiz. Batetik bestera ipuinak kontatzen aritzen naiz, eta askok ez daki gure hurbileko ipuinik».

Joanes Urkixo, Thule liburuaren egilea.

..... XOUSE SIMAL

Thule

◆ Elkarlanean ◆

Ilustratzailea: Rober Garay

◆ Joanes Urkixo ◆

«Nagusientzako sortzeko beharra jada asean dut»

EUSKALGINTZA Elkarlanean Fundazioaren Joseba Jaka beka bat jaso ostean plazaratu da Thule liburua, Joanes Urkixo egileak berak nabarmendu duenez, «eta dirulaguntza jaso eta urte eta erdi geroago, liburua hemen da jada».

12-16 urte bitarteko irakurleentzat sailkatua, abenturazkoa da Urkixok landu duen istorioa.

«Erdi Aroan kokatzen da, eta, abenturaz gain, euskaldunon historian eta Mediterraneoan benetan gertatutako pasadizo txiki batzuk islatzen saiatu naiz».

Liburuaren oinarria benetako pasadizo historiko bat da. XIV. mende amaiera aldera, bidaia arriskutsu batean abiatu ziren Veneziako bi anaia. Thule uharte mitikoaren bila joan ziren. Horretarako, Kristo aurreko ustezko mapa batean oinarritu ziren. Narrazio bat ere bazuten, baina egun ez da ezagutzen, baina narrazioa bai. Pitias Marsiliakoa du egilea. Kristo aurreko III. mendekoa zen Pitias, eta hark utzi zuen kontakizun bat, non leku eta gauza harrigarri anitz azaltzen dituen, Urkixoren arabera. «Thule uhartea aipatzen zuen. Egun ez dakigu zein uhartez ari den izen horrekin. Benetan existitu ote zen ere ez dakigu. Islandiatik hurbil zegoela diote batzuek. Kontua da eztaiz egi-na zegoela uhartea, eta eztaiz oso metal preziatua zela Erdi Aroan. Horren bila joan ziren bi veneziarrak».

Thule horren bila abiatu zirenek narrazio ikaragarri bat utzi zuten, haien ondorengo batek argitaratu zuena, izen guztiak aldatuta eta asmatuta. «Ameriketara ere heldu omen ziren. Orduan, zer egin dut nik? Pasadizo horretan oinarrituta, bi gazte euskaldun jarri ditut, pirata batzuen eraso dela eta naufragio bilakatu direnak, eta veneziar horietako batek jasotzen ditu itsasotik. Horrela sartzen dira veneziarren bidaiari».

Horrela uztartzen ditu errealtatea eta fantasia Urkixok. Historiako datuak erabiliz betiere. Erasotzen dien pirata, esate baterako, euskalduna da liburuan, «eta hala zen benetan, nahiz eta Genoako bandapean

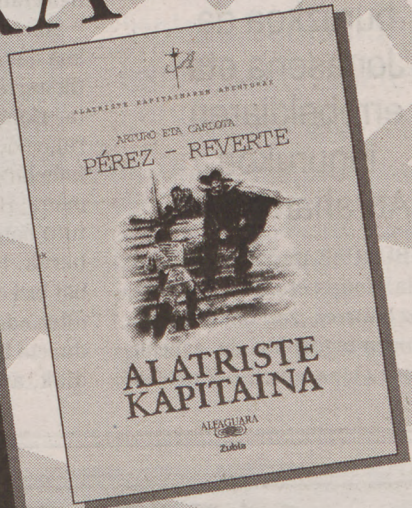
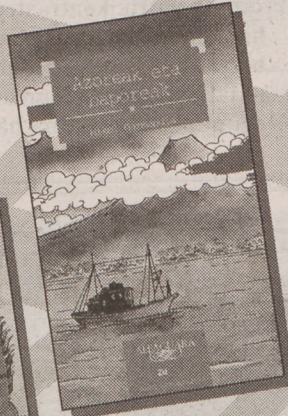

Antton Irustak ahozko tradizioa bildu du liburu batean.

..... XOUSE SIMAL

Nobedadeak

ALFAGUARA

Eguzkilore
Antton Kazabon
Azoreak eta baporeak
Mikel Garmendia

Momo
Michael Ende
Itzul. Ainhoa Basterretxea
Alatriste kapitaina
Arturo Pérez-Reverte
Itzul. Xabier Iaben

Zubia